

Innberetning v/ Jan G. Auestad

04.05.1987

innberetningsdato

Moldestad gnr. 70 (tidl. bnr. 2 11) fk.nr.

gardsnavn

Selje

Sogn og Fjordane

kommune

fylke

Nye Selje Fiskeindustri A/S, Olav Moldestad 6940 Selje

eier/bruker

postnummer/adresse

Ang. utgravning av gravrøys 23.04.-02.05.1987

dato

Utbyggingsplaner ved Nye Selje Fiskeindustri A/S - blant annet av et nytt kaianlegg - ville komme i konflikt med en gravrøys på Skjeljevikneset (fk.nr.3).

For at området der røysen lå skulle kunne frigis, ble det i perioden 23.4.-2.5.1987 foretatt fortsatte arkeologiske utgravninger på lokaliteten (se også innberetning v/Lars Pilø).

Arbeidet ble utført av studentene Nina Hagerup, Leidulf Mydland, Vigdis Nielsen (feltarbeidere) og Jan G. Auestad (feltleder). Det ble brukt til sammen 34 dagsverk i felten. Vi fikk også assistanse fra to av de ansatte ved Nye Selje Fiskeindustri (Herman Berstad og Kay Inge Fløde), til avtorving og fjerning av stein.

Røysa lå om lag 20 m S for spissen av Skjeljevikneset i N-S retning. Terrenget der røysa lå var noenlunde plant i S og SV, mens det hellet nedover i nordlig og østlig retning.

De første dagene gikk med til å rense fram røyssteinene for å finne avgrensningen på røysa. Det ble en god del torv, lyng og mose som måtte fjernes, ettersom det lå steiner i dagen bare i nærheten av en stor steinblokk.

Etter avtorvingen målte røysa 11,5 m N-S og 9,5 m Ø-V. Høyden var 0,6 m i NØ (jfr. profiltegning) men stort sett ikke høyere enn 0,3-0,4 m ellers. Vi satte opp målesystem og delte røysa opp i 4 kvadranter (jfr. tegninger).

(jfr. foto 31-
32 i 1. film)

Det kom fram et par søkk i røysa. Det ene lå i det NV feltet like V for den store steinblokka, i området 8,5-12x, 9-11y (retning SSV-NNØ). Her lå det lite stein under et tynt torvlag. Under torvlaget fant vi en del mindre jernbiter som kan være forhistoriske. Et par av dem er deler av jernmagler. Men Skjeljevikneset har i lengre tid tradisjonelt vært benyttet til St. Hansbål, så konteksten er usikker.

(jfr. foto 29-
30 i 1. film)

Det andre søkket lå i det SV feltet innenfor 7-8,3x, 9,3-10,4y og var noe mindre (jfr. overflatetegning SV del). Her lå det en helle i søndre kanten, men det var ingen funn. Seinere kom vi ned på et tykt steinlag i bunnen av dette søkket, hvilket skaper en viss usikkerhet om det dreier seg om en grav.

Røysas overflate ble tegnet, og vi gikk ned i undergrunnen, - som bestod av et kompakt, jernholdig rødt grus- og steinlag - i to av feltene for å få tegnet både tvers- og langsgående profiler i røysa. Det viste seg at røysa var svært lav og var lagt opp på en forhøyning på neset. Den var svært utkasta. Det meste av steinen var kastet mot NO, der røysa nå var på det høyeste (jfr. profiltegning). Under en del av steinen her i NO fant vi en del "ferske" dyrebein, glasskår og bruskorker, så det er trolig ikke mange årene siden siste inngrep ble gjort i røysa.

(jfr. foto 35-
37 i film 1 og
13-17 i film 3)

Strukturer: Ytterst i den nordre delen av røysa ble vi klar over at de øverste steinene var utkasta og at de opprinnelige røyssteinene lå under et 10-20 cm tykt myrtorvlag (se profiltegning). Dette gjorde at vi i de to nordlige feltene torvet av dette for om mulig å finne særskilte strukturer i de opprinnelige røyssteinene. Vi fikk da frem to markerte, konsentriske rekker av større stein / blokker (40-60 cm store). Den ene rekken ca. 1 m utenfor den andre. Imellom disse lå en mengde mindre røysstein. Vi klarte ikke å påvise den samme oppbygningen i de sørlige delene, men helt i S og i ytterkantene var det klart nok lagt opp kraftige steinblokker som markerte røysas ytterkant. En del av disse ytre blokkene var svært store og jordfaste.

Muligens er den nordligste oppbygningen en "kompensering" for det hellende terrenget der røysa ble bygget.

(jfr. foto 18-
19 i 2. film)

Kullag: Over hele røysa fant vi et tynt kullag (en kullprøve ble tatt ut fra rute 13x/10y) som lå mellom en del av steinene. Det kunne imidlertid ikke klart påvises at det også fantes under de underste røyssteinene. I den nordre profilen går det derimot klart fram at kullaget lå under myrtorvlaget, men over steinene (jfr. profiltegning).

Konklusjon

Røysa er bygd opp av store stein (blokker) lagt i to konsentriske rekker og med en mengde mindre stein fylt imellom og over disse.

Røysa har vært utsatt for minst ett større inngrep, og en stor mengde stein er kantet ut fra midten, som trolig er omtrent hvor søkkene (gravene?) lå.

Vi ble fortalt at noen guttunger hadde gravd i røysa for ca. 50-60 år siden og funnet noen perler der som de så skulle ha sendt til museet. Det er tydeligvis en sammenblanding med B 9183 (glass- og ravperle) som er funnet i en annen røys på samme bruket. Det ser iallfall ut som utkastingen av steinene i "vår" røys har skjedd i noe yngre tid, jfr. funn av bruskorker, bein, sølvpapir etc. - under en del av steinene i NO del av røysa.

Oppbygningen av røysa rundt den store jordfaste blokken med to konsentriske fotkjeder, to mulige små gravrom og mangelen på funn i sikker kontekst kunne tyde på at dette var en røys fra bronsealderen, og da helst yngre bronsealder.

Jan G. Auestad

Jan G. Auestad

FOTOLISTE SAK F11/87 - MOLDESTAD SELJE Sogn og Fjordane

Film I : *Leica 2379*

- 1-2 Røysa før arbeidet tok til mot NV
- 3-4 " " " " SO
- 5-6 Røysa ryddet for torv, lyng og mose mot SO
- 7-8 " " " " " NV
- 9-10 " " " " " NNO
- 11-12 " " " " " SSV
- 13-14 " " " " " V
- 15-16 Mulige rester av en annen røys mot O
- 17-18 Den sydøstre kvadranten (toppnivå rensset fram) mot N
- 19-20 " " " mot V
- 21-22 Den nordvestre kvadranten " mot S
- 23-24 " " " mot N
- 25-26 Søre kanten av røysa mot O
- 27-28 " " mot V
- 29-30 Søkk i midten av SV-felt mot S
- 31-32 Søkk mot midten av NV-felt mot S
- 33-34 " " mot NV
- 35-36 NV-felt med opprinnelig røyskant mot S
- 37 " " " mot O

Film II : *Leica 2380*

- 1 SO-felt, lengst N, ryddet for stein mot V
- 2 " lengst S, " mot V
- 3 " lengst V, " mot N
- 4 " lengst O " mot N
- 5-6 NV-felt, m/dypstående blokker - muligens fotkjeder, mot S
- 7 Profil 9x mot V
- 8 Profil 8x mot V
- 9 Profil 7x mot V
- 10 Profil 6x mot V
- 11 Profil 5x mot V
- 12 Profil 4x mot V
- 13 Profil 3x mot V
- 14 Profil 11y mot N
- 15 Profil 12y mot N

- 16 Profil 13y mot N
- 17 Profil 14y mot N
- 18-19 Detalj av lagfølge i nordre del av røysa (profil 13x og 14x)
 mot o
- 20-21 Profil 9y og 10y mot S
- 22-23 Profil 8y og 7y mot S
- 24 Profil 10x og 11x mot O

Film III: *Leica 2381*

- 0-1 Profil 10x og 11x mot O
- 2 Nordligste del av profilen mot O
- 3-4 Profil 12x og 13x mot O
- 5-6 SV-felt, topplag fjernet, søre delen mot O
- 7-8 SV-felt, topplag fjernet, søre delen mot O
- 9-10 SV-felt, topplag fjernet, søre delen mot SS0
- 11-12 SV-felt, topplag fjernet, nordre delen mot SS0
- 13-14 NO-felt, underste røyslag mot SV
- 15-16 NO-felt, underste røyslag mot VSV
- 17 NO-felt, underste røyslag fra den store steinblokka mot NO
- 18-23 Siste restene av røysa tas i surt snøvær.

Film I

Film I : Leica 2379: 2-37

Fotograf Jan G. Ruestad

Film nr. Film II : Leica 2380: 1-12

Innberetning ved Jan G. Ruestad

Dato 4/5 - 1987

- 1 Røysa før arbeidet tok til mot NV.
- 2 - " - mot SO
- 3 Røysa ryddet for torv mot SO
- 4 - " - mot NV
- 5 - " - mot NNO
- 6 - " - mot SSV
- 7 - " - mot V

5 Mulige rester av en annen røys mot O.

6 Den sydøstre kvadranten mot N

7 - " - mot V

1 Den nordvestre kvadranten mot S.

3 - " - mot N

6 Sørre kanten av røysa mot O.

7 - " - mot V.

10 Søkk i midten av SV-felt mot S.

1 Søkk i midten av NV-felt mot S.

4 - " - mot NV.

5 NV-felt med opprinnelig røyskant

mot S.

7 NV-felt med opprinnelig røyskant

mot O.

Film II

50-felt, lengst N, ryddet for stein mot V

1 - " - lengst S. - " - mot V

- " - lengst V. - " - mot N

- " - lengst O. - " - mot N

56 NV-felt, m/dyptbærende blokker

mot S.

1 Profil 10-9 x mot V

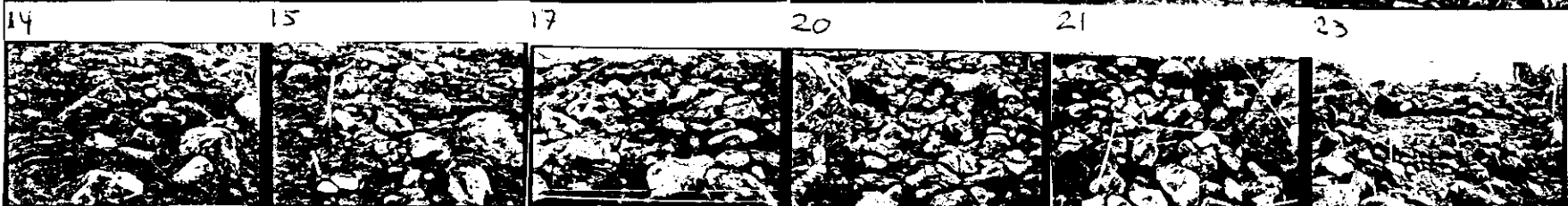
1 Profil 9-8 x mot V

1 Profil 8-7 x mot V.

0 Profil 7-6 x mot V.

1 Profil 6-5 x mot V.

2 Profil 5-4 x mot V.

Film II

3. Profil 4-3x mot V.
4. Profil 10-11y mot N
5. Profil 11-12y mot N
16. Profil 12-13y mot N
7. Profil 13-14y mot N.
8. Detalj av lagfølge i nordre del av røysa (13-14x) mot O.

1. Profil 9 og 10y mot S
2. Profil 8 og 7y mot S.
4. Profil 10 og 11x mot O.

Film III

2. Profil Nordligste del av
av profilen mot O.

1. Profil 12 og 13x mot O.

5. SV felt, topplag hemet, søre delen mot O.

3. SV felt, topplag hemet, nordre delen mot O.

1. SV felt, søre delen mot SSO.

2. SV felt, nordre delen mot SSO.

1. NO felt, inderste røyslag mot SV.

5. NO felt. — " — mot VSV

7. NO felt. — " — felt fra den store steinblokken mot NO.

8. Siste restene av røysa tas i sikt snover.

Film nr. II : Leica 2380 : 13-24

Film nr. III : Leica 2380 : 2-18

Fotograf

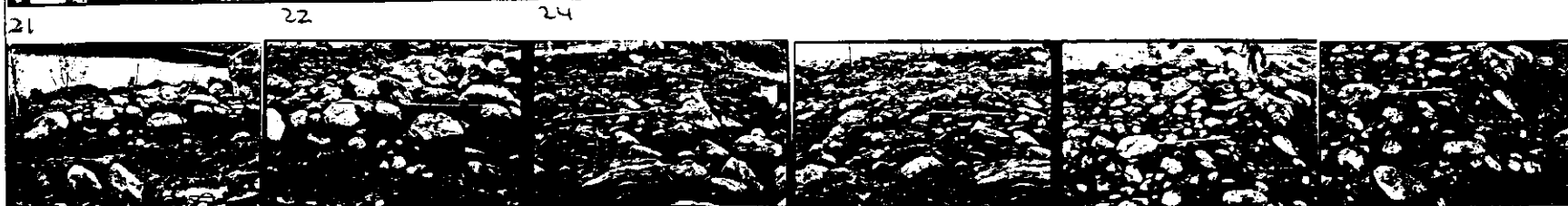
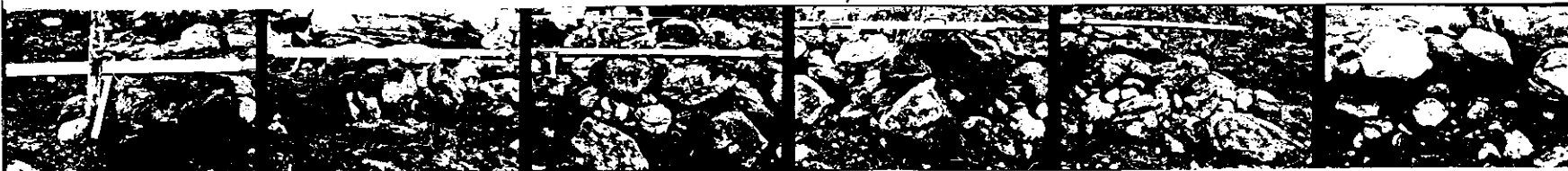
Jan G. Friestad

Innberetning ved

Jan G. Friestad

Dato

4/5 - 1987

14 15 17 18

I : Leica 2379:6-37
II : Leica 2380:1-24
Film nr. III : Leica 2381:2-17

Film I :

- 6. Røysa ryddet for tørr mot SO.
- 9. " " mot NV.
- 14. " " mot V.
- 15. Mulige rester av annen røys mot O.
- 27. Søre kant av røysa mot V.
- 30. Søkk i midten av SV-felt mot S.
- 31. Søkk mot midten av NV-felt mot S.
- 35. NV-felt med opprinnelig røyskant mot S.
- 37. " " mot O.

Film II

- 1. SO-felt, lengst N, under steinlaget mot V.
- 2. SO-felt, lengst S, under steinlaget mot V.
- 6. NV-felt med dyptstående blokker, mot S.
- 7. Profil 10-9x mot V.
- 14. Profil 10-11y mot N.
- 17. Profil 13-14y mot N, vestre kant av røysa.
- 18. Detalj av lagfølge i nordre deler av røysa mot O.
- 24. Profil 10-11x mot O.

Film III

- 2. Nordre kant av røysa mot O.
- 14. Nordøstre felt, underste steinlag mot SSV.
- 15. NO-felt, underste steinlag mot VSV.
- 17. NO-felt, tatt fra den store steinblokken mot NO.

